

CUMHURİYET
KURULURKEN
SEMPOZYUMLARI
TÜSTAV

EMEK ve SOL
İzmir 2022

DERLEYEN
ALİ AKGÜN

SOSYAL
TARİH
YAYINLARI

CUMHURİYET KURULURKEN SEMPOZYUMLARI-TÜSTAV

© TÜSTAV İktisadi İşletmesi

Bu yapının telif hakları TÜSTAV İktisadi İşletmesine aittir,
izin alınmadan kullanılamaz.

Derleyen: Ali Akgün

Baskıya Hazırlık ve Kapak Düzeni: Filiz Kalkan

Sempozyum Afiş ve Programı: Korgün Akgün

Birinci Baskı: İstanbul, Aralık 2024

ISBN: 978-605-4513-91-8

Sertifika No: 43438

TÜSTAV İktisadi İşletmesi
Meşrutiyet Mahallesi, Hacı Mansur Sokak
No: 10 A Blok Kat:3 No: 64 34363
Şişli-İstanbul
Tel: (+90) 212 237 98 92
<http://www.tustav.org>
e-posta: bilgi@tustav.org

Baskı ve cilt:

Ceylan Matbaa (Sertifika No: 75144)
Maltepe Mahallesi, Davutpaşa Caddesi,
Güven İş Merkezi, B Blok No:83/2 İç Kapı 319
Zeytinburnu- İstanbul
Tel: 0212 613 10 79

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI SOCIAL HISTORY RESEARCH FOUNDATION OF TURKEY

SEMPOZYUM

**CUMHURİYET
KURULURKEN
EMEK VE SOL**

12-13 KASIM 2022

YER: İZMİR SANAT - İZMİR FUARI / 26 AĞUSTOS KAPISI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	11
<i>İlhan Tekeli/Emekli Öğretim Üyesi</i>	
CUMHURİYET OSMANLI DÖNEMİNDE İZMİR VE HİTERLANDINDA YAŞANAN KAPİTALİSTLEŞME VE MODERNLEŞME SÜREÇLERİNE NE TÜR DEĞİŞİKLİKLER GETİRDİ	13
GİRİŞ	13
I. DÜNYA TİCARETİNDE GELİŞEN YENİ İŞ BÖLÜMÜ İZMİR'İN KONUMUNU NASIL DEĞİŞTİRDİ VE DESANTRALİZE BİR MODERNLEŞME SÜRECİNİ NASIL BAŞLATTI?.....	17
Dünya İkliminde Küçük Buzul Çağına Girmek İzmir ve Hinterlandındaki Tarıma Ne Tür Sınırlamalar Getirdi?	21
Dünya Ekonomisinde Ekonomik İş Bölümü Yeniden Tanımlanırken Osmanlı Toprak Düzeninin Karşılaştığı Zorluklar Karşısında Uyum Sorunlarını Çözmek İçin Aldığı Önlemlerin Osmanlı Yönetim Sisteminde Yarattığı Problemler ve Dönüşümler	23
İzmir 17.Yüzyılda Osmanlı Ekonomisinde Yeni Bir Odak Olarak Ortaya Çıkıyor, Yükselişe Geçiyor	28
İzmir 17. Yüzyılda Yeni Bir Frenk Mahallesi Oluşturarak, Kozmopolit Bir Kent Olarak Yükseliyor	32
17. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu Desantralize Bir Süreç İçinde Modernleşmeye Başlıyor	35
Osmanlılar Sancılı Bir Süreç İçinde, Modernleşme Sürecini Merkezi Yönetimin Denetimi Altına Alıyor	38
II. OSMANLILARIN MERKEZİLEŞME YOLUYLA YÖNETİMLERİNİ GÜÇLENDİRMESİ İZMİR VE HİTERLANDINDAKİ GELİŞMELERİ NASIL ETKİLEDİ?	39
Osmanlı Yönetimi Dünyaya Açık Kapitalistleşme Sürecinin Eksiklerini Utangaç Modernite Anlayışı İçinde Tamamlamaya Çalışıyor	40
Osmanlılar Yönetimlerini Modernleştirirken Merkezi Yönetimden Ayrılan Bir Yerel Yönetimi Kurmaya Girişiyor	42
Osmanlılar Modern Eğitimi İstanbul'un Dışına Çıkıyor, İmparatorluk Mekanının Tümüne Yaygınlaştırıyorlar	46

Osmanlı İmparatorluğunda Modern Finans	
Kurumları Oluşuyor, Zaman ve Mesafe Matriksi Değişiyor	49
Yeni Kurumsal Yapı İçinde Ege’de Tarımsal Faaliyetler Nasıl Gelişiyor, Hangi Durumlarda Ücretli Emek Oluşuyor	52
Yeni Kurumsal Yapı İçinde Ege’de Sanayi Faaliyetleri Gelişirken, Ticaret Kapitali Fason Üretim (Putting Out) Sistemini Yaygınlaştırarak Ücretli EmegİN Yaygınlaşmasını Geciktiriyor	55
Yeni Kurumsal Yapı İçinde İzmir Kozmopolitan Bir Kent Olarak Nasıl Biçimlendi?.....	61
III. CUMHURİYET İÇİNDE İZMİR	
KENDİNİ NASIL YENİDEN YAPILANDIRDI?.....	65
Cumhuriyete Nasıl Bir İzmir Kalmıştı?.....	65
Cumhuriyet Kendisine Kalan İzmir’e Yeni Bir Konum Yaratıyor	67
Büyük Ekonomik Kriz İzmir’in Hinterlandındaki Köylüyü Vuruyor.....	69
Kriz Demiryolu ve Limanların Devletleştirilmesi Yolunu Açıyor ve Gerekli Kılıyor	70
Hükümet Ticareti Örgütlemekte Yeni Yollar Arıyor, TARİŞ Kuruluyor	70
Cumhuriyet Yangın Sonrasında İzmir’i Modern Bir Kent Olarak Yeniden Kurmak İstiyor	72
Savaş Sırasında Dış Dünyaya Kapanan İzmir, II. Dünya Savaşı Sonrasında, Yeniden Dış Dünyaya Açılıyor	74
IV. SON VERİRKEN.....	75

Hamit Erdem/Araştırmacı-Yazar

MUSTAFA SUPHİ’NİN “İLM-i İÇTİMAİ NEDİR?” KİTABI ÇEVİRİSİ VE OSMANLI’DA ETNİK SORUN ÜZERİNE DÜŞÜNCELERİ	76
Célestin Bouglé’nin “Sosyoloji Nedir?” kitabı ne anlatıyor?	76
Osmanlı’da “Sosyoloji” ve Mustafa Suphi’nin İlm-i İçtimai çevirisi	78
İlm-i İçtimai Nedir? Kitabı Ek Bölümü... ..	86
1920; Türkiye Komünist Fırkası Programı’ndan birkaç ayrıntı.....	87
BİR SORU – BİR YANIT:.....	88

Erol Ülker / Işık Üniversitesi-Uluslararası İlişkiler Bölümü

1923 SEÇİMLERİNE DOĞRU ANTI-KOMÜNİSTLER, SOL HAREKETLER VE MİLLÎ MÜCADELE	92
Sol Hareketlerin İkinci Yükseliş Dönemi	93
İkinci Grup ve Rauf Bey Kabinesi.....	94
İstanbul’da Anti-Komünizm	97
İstanbul’da Millî Hükümet	101
Sonuç Yerine	103

Gülhan Balsoy/İstanbul Bilgi Üniversitesi

ERKEN CUMHURİYETTE “İŞ HAYATINDA KADINLAR”

VE KADIN İŞÇİLER	105
“İş Hayatında Kadın” Anketi	111

Hakan Koçak / Akademisyen-Yazar

TEHLİKELİ SINIFI HİMAYE ETMEK/

İZMİR İŞÇİ ESNAF BİRLİĞİ DENEYİMİ	124
İİEB'nin Cumhuriyet Halk Fırkası Siyasetindeki Yeri	127
İİEB'yi İzmir'de Ortaya Çıkartan Dinamikler.....	131
Birliğin Oluşum Süreci	135
İİEB'nin Hukuksal Statüsü	145
Birliğin Faaliyetleri	148
İş Kanunu Bayramı	152
İşçilerin Şarkısı	155
Birliğe Ne Oldu?	156
Değerlendirme.....	159
İİEB İzmir'e Özgü Bir Oluşum Muydu?	159
İİEB Korporatist Bir Yapı mı?	160
Tehlikeli Sınıfı Himaye Etmek ve Sermaye Birikimine Destek Olmak	160
EK-1 1928'de İzmir'de Bulunan Emek Örgütlenmeleri.....	166
EK-2 CHF İzmir, İşçi Birlikleri İle Yapılan İçtimalar Cetveli.....	167

Alp Yücel Kaya/Ege Üniversitesi

CUMHURİYET KURULURKEN

İZMİR'DE EMEKÇİ SINIFLARIN DURUMU	168
Giriş.....	168
İzmir'de Gelişen Ekonomi ve Emekçi Sınıflar	170
İzmir'de Proleterleşme ve Deproleterleşme	179
İdareten Men Kararları ve Mülksüzleşme.....	184
Amele Nizamnamesi ve Mülksüzleşme.....	187
Millî Mücadele Döneminde Sınıf Mücadelesi ve 1923 Devrimi.....	190
Aynı Ücret Ödeme Sistemi (Truck System) ve Mülksüzleşme.....	198
Filature Bonnal Jetonu	200
Balladur İşletmesi Jetonu.....	200
Valcı ve Mahdumları Dericilik Jetonu	201
Zeytin Amelesi Jetonları (Ali Rıza Beyzade Mehmed Sezai; Sezai Ömer ve Ali Rıza; Mehmed Sezai Arkök)	201
Sonuç.....	203

ÖNSÖZ

20. yüzyıl, başından sonuna dek Avrupa, Orta Doğu ve tabii ki ülkemiz için neredeyse her bir yılı tarihe iz bırakan çok önemli olaylar, mücadeleler, devrimler ve savaşlarla geçti. Şimdi, yüzyıl sonrasında bunları daha derinden görmeye, anlamaya ve elden geldiğince tozlu raflarda bir şey kalmamasını sağlamaya çalışıyoruz.

4-5 Kasım 2017 tarihlerinde düzenlediğimiz “100. Yılında Ekim Devrimi ve Türkiye’ye Etkileri Sempozyumu”nu tamamladığımız akşam, arkadaşlarla sohbetimizde, sıranın “Cumhuriyet’in 100. Yılı”nda olduğundan söz etmiştik. İzmir’deki TÜSTAV üyeleri olarak Ekim Devrimi Sempozyumu’nu iyi bir şekilde tamamlamış olmanın verdiği iyimserlik ve güçle bu sempozyumu da İzmir’de yapabileceğimizi hemen orada kararlaştırdık. Aslında çalışmalarımız düşünce olarak bu sempozyumdan beş yıl öncesinde başladı.

Sempozyumun içeriği, kapsamı, sunum yapacak akademisyenler ile iletişime geçilmesi ve organizasyonu gibi çeşitli düşünceleri tartışırken öncelikle bu etkinliği 2023 yılında değil 2022 yılının son aylarında gerçekleştirmemizin daha doğru olacağına karar kıldık. Bu yüzden başlığımı “Cumhuriyet Kurulurken Emek ve Sol” olarak belirledik.

Ayşe Köse Badur, Erol Ülker ve Ali Akgün’den oluşan düzenleme komitemiz 2021 Aralık ayından itibaren sempozyum hazırlıklarına başladı. Bu süreçte ilk olarak 2022 Şubat ayında Kültürpark İzmir Sanat Merkezi Salonu için başvurumuzu yaptık ve 12-13 Kasım 2022 günleri için rezerve ettik. İlerleyen aylarda Ayşe Köse Badur ve Erol Ülker; başta Prof. Dr. İlhan Tekeli olmak üzere değerli akademisyenler ve yazarlar Hamit Erdem, Aytek Soner Alpan, Erkan Serçe, Gülhan Balsoy, Hakan Koçak, Alp Yücel Kaya, Önder Akgül, Ömer Durmaz ile temasa geçerek sempozyum programının oluşmasını sağladı.

Ardından İzmir dışından gelen katılımcıların ulaşım ve konaklaması amacıyla İzmir’deki Vakıf üye ve dostlarımız ile birlikte gerçekleştirdiğimiz dayanışma ve yardımlaşma organizasyonu, TÜSTAV olarak yapabileceklerimizin güzel bir örneğini yarattı. Sempozyum hazırlıkları ve çalışmalarında emeklerini esirgemeyen İzmir’deki TÜSTAV üyeleri ve dostlarımıza teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Sempozyumun açılış konuşmasında; **Osmanlı döneminde İzmir ve çevresinde yaşanan kapitalistleşme ve modernleşme süreçlerine Cumhuriyet’in etkilerini ve getirdiği değişiklikleri**, İlhan Tekeli hocamızın değerli anlatımı ve yorumları ile dinledik.

TÜSTAV üyesi Ayşe Köse Badur'un yönettiği, **Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Etnik-Dinî Ayrışma, Mübadele ve İşçi Sınıfı** konulu ilk oturumda; Araştırmacı/Yazar Hamit Erdem **Mustafa Suphi'nin İlm-i İçtimaî Nedir? Kitabı Çevirisi ve Osmanlı'da Etnik Sorun Üzerine Düşünceleri**'ni, Tarihçi/Yazar Aytek Soner Alpan **1923 Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi'nin İktisadî Sonuçları**'nı, 9 Eylül Üniversitesi'nden Erkan Serçe **Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e İzmir'de İşçi Sınıfı, 1908-1925**'i anlattı.

Konu başlığı İşgalden Cumhuriyet'e Sol, Emek ve Toplumsal Cinsiyet olan ve oturum başkanlığını yürüttüğüm ikinci oturumda; Işık Üniversitesi'nden Erol Ülker **Cumhuriyet'in Eşiğinde Komünistler ve İşçi Hareketi, 1922-1923**'ü, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden Gülhan Balsoy **Adi bir mantonun 40 lira olduğu devirde kadın çalışmaya mecburdur. Fakat!...**": Erken Cumhuriyet'te **Çalışan Kadınlar, Sınıfsal Çelişkiler, Toplumsal Cinsiyet** konulu ve Akademisyen/Yazar Hakan Koçak da **CHP'nin Gündümlü Emek Örgütlenmesi Arayışında Erken ve İddialı Bir Örnek: İzmir İşçi-Esnaf Birliği** çalışmalarını sundular.

İkinci gün gerçekleşen üçüncü ve son oturumun başkanı TÜSTAV Mütevelli Heyet Üyesi İdris Lütfü Melek, konu başlığı ise **Cumhuriyet Kurulurken İzmir'de İktisadî Dönüşüm, Sol Hareketler ve İşçiler** idi.

Ege Üniversitesi'nden Alp Yücel Kaya **Cumhuriyet Kurulurken İzmir ve Çevresinde Emekçi Sınıfların Durumu**'nu, Boğaziçi Üniversitesi'nden Ayşe Köse Badur İşgalden Cumhuriyet'e İzmir ve Sol'u, Kadir Has Üniversitesi'nden Önder Akgül **"Kızıl Kravatlı Banka İşçileri, Kırmızı Karanfilli Komünistler"**: Cumhuriyet'in İlk Yıllarında İzmir'de Sol ve son olarak Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Ömer Durmaz **Sanatçı İşçiler: İzmir Fuarı'nın tarihinde Yaratıcı Endüstrinin Rolü ve Sanatçıların Emegi** başlıklı çalışmalarını paylaştılar.

Kıymetli çalışmalarını bizlerle paylaşan İlhan Tekeli, Hamit Erdem, Gülhan Balsoy, Hakan Koçak, Alp Yücel Kaya ve Erol Ülker'in tebliğlerinden derlediğimiz kitabımızı çeşitli nedenlerden dolayı gecikmiş olsa da yayımlamış olmanın sevinci içindeyiz, her birine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Çalışmalarının yoğunluğundan dolayı tebliğlerini gönderemeyen Aytek Soner Alpan, Erkan Serçe, Önder Akgül, Ömer Durmaz ve Ayşe Köse Badur'a ve iki gün boyunca sempozyumdan ilgilerini, yorumlarını ve sorularını esirgemeyen izleyicilere çok teşekkür ediyor, bir başka sempozyumda buluşmayı diliyoruz.

Ali Akgün
TÜSTAV Yönetim Kurulu Üyesi

CUMHURİYET
KURULURKEN
SEMPOZYUMLARI
TÜSTAV

EMEK, SERMAYE ve SOL
Ankara 2023

DERLEYEN
ALİ AKGÜN

CUMHURİYET KURULURKEN SEMPOZYUMLARI-TÜSTAV

© TÜSTAV İktisadi İşletmesi

Bu yapının telif hakları TÜSTAV İktisadi İşletmesine aittir,
izin alınmadan kullanılamaz.

Baskıya Hazırlık ve Kapak Düzeni: Filiz Kalkan

Sempozyum Afiş ve Programı: Mehmet Başkurt

Birinci Baskı: İstanbul, Aralık 2024

ISBN: 978-605-4513-91-8

Sertifika No: 43438

TÜSTAV İktisadi İşletmesi

Meşrutiyet Mahallesi, Hacı Mansur Sokak

No: 10 A Blok Kat:3 No: 64 34363

Şişli-İstanbul

Tel: (+90) 212 237 98 92

<http://www.tustav.org>

e-posta: bilgi@tustav.org

Baskı ve cilt:

Ceylan Matbaa (Sertifika No: 75144)

Maltepe Mahallesi, Davutpaşa Caddesi,

Güven İş Merkezi, B Blok No:83/2 İç Kapı 319

Zeytinburnu- İstanbul

Tel: 0212 613 10 79

CUMHURİYET KURULURKEN EMEK, SERMAYE ve SOL SEMPOZYUMU

9-10 ARALIK 2023 - ANKARA
YILMAZ GÜNEY SAHNESİ

 TÜSTAV

tustav.org/2023-sempozyum

İÇİNDEKİLER

AÇILIŞ.....9

Erol Ülker/TÜSTAV Vakıf Başkanı / Işık Üniversitesi

EMPERYALİZM, CUMHURİYET VE ULUS-DEVLET SARMALINDA

KURULUŞ VE SOL13

Cumhuriyet – Ulus Devlet13

Anti-Emperyalizm.....14

İlk Kuruluş Dönemi16

Rejim Sorunu17

Cumhuriyetçi Cephe17

Temsil-i Meslekî18

Cumhuriyet ve Sol19

Ulus Devlet19

Fatmagül Berktaş/Emekli Öğretim Üyesi / İstanbul Üniversitesi

HEP EZİLENDEN YANA BİR YAZAR: SUAT DERVİŞ.....22

Bütün Ezilenlerin Savunucusu Bir “Kalem İşçisi”24

Farklı “Kadınlıklar”25

“Sosyal Hakları” Vurgulayan ve “Faşizm İrticası”na Direnen

Bir Kamusal Aydın.....26

İktidar Tek Odaklı Değildir.....27

Aytül Tamer Torun / AHBV Üniversitesi

SEMİHA/SIDIKA UZUNHASAN:

TKP MERKEZ KOMİTESİ ÜYESİ BİR KADININ HİKAYESİ31

Moskova Günleri: Sıdika’dan Semiha’ya Dönüşüm32

“Sağlam Komünist”: Anılarda Sıdika Semiha36

SEMİHA UZUNHASAN BIBLİYOGRAFYASI.....39

KAYNAKÇA40

Gökhan Atılgan / Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi

KURULUŞ DEVRİNDE CUMHURİYET TAHAYYÜLLERİ.....41

KAYNAKÇA47

Ömer Turan / İstanbul Bilgi Üniversitesi

KUTV, KADROCU KEMALİZM VE SUYU ARAYAN ADAM:

ŞEVKET SÜREYYA'DA OTOBİYOGRAFİK TAKTİKLER

VE AVRUPAMERKEZCİLİK ELEŞTİRİSİ.....48

Suyu Arayan Adam'daki Suskunluklar ve Taktikler49

Kadro'da Avrupamerkezcilik Eleştirisi.....63

Bitirirken72

Tanıl Bora / Yazar-Araştırmacı (İletişim Yayınları)

“KÂMİLEN AMELE”- KIVILCIMLI'DA SINIF KAVRAMI75

Türkiye'de İşçi Sınıfının Varlığı75

Kadın “Sınıfı”78

Üretici güç: Kolektif Eylem - ve Barbar “Ruh”.....79

Bilmediklerinin Öncüsü.....83

Ayşe Köse Badur / Doktora Sonrası Araştırmacı-TÜSTAV Üyesi

“Çalışmak hakkına mâlik olan insan çalışmamak hakkına da mâliktir.”

İTTİHATÇI MALİYE NAZIRI CAVİD BEY'İN GÖZÜNDEN

İŞÇİLER VE GREVLER.....86

1908 Devrimi: Özgürlük Sarhoşluğundan Grev Dalgalarına.....89

Sonuç Yerine...99

Ahmet Makal / Emekli Öğretim Üyesi - Ankara Üniversitesi

CUMHURİYET VE ÇALIŞMA YAŞAMI: SINIFSIZ TOPLUM

TASARIMINDAN SENDİKA VE GREVE (1920-1960).....101

OSMANLI'DAN KALAN MİRAS.....102

ÇALIŞMA İLİŞKİLERİNİN İKTİSADÎ TEMELLERİ: 1920-1938102

SİYASET VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİ: CUMHURİYET HALK PARTİSİ

VE HALKÇILIK105

ÇALIŞMA İLİŞKİLERİNİN HUKUKSAL ÇERÇEVESİ:

“BİR REJİM KANUNU” OLARAK İŞ KANUNU106

ÜCRETLER VE DİĞER ÇALIŞMA KOŞULLARI108

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI YILLARINDAKİ GELİŞMELER

VE MİLLÎ KORUNMA KANUNU UYGULAMALARI.....109

1945 SONRASI DÖNEM VE ÇOK PARTİLİ SİYASAL YAŞAMA GEÇİŞ.. 111

1950'Lİ YILLAR: DEMOKRAT PARTİ VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİ112

1950'Lİ YILLARDA BİREYSEL VE TOPLU İŞ İLİŞKİLERİ114

ÜCRETLER VE DİĞER ÇALIŞMA KOŞULLARI118

SONUÇ119

KAYNAKÇA.....121

AÇILIŞ

Değerli Konuklar,

Türkiye Sosyal Tarih Araştırma Vakfı – TÜSTAV tarafından düzenlenen Cumhuriyet Kurulurken Emek, Sermaye ve Sol başlıklı sempozyuma hepimiz hoş geldiniz.

Vakfımız, Cumhuriyet'in yüzüncü yılını bir sempozyum dizisi ile karşıladı. İlki geçtiğimiz yıl, İzmir'de düzenlenen sempozyum ile başlayan süreçte TÜSTAV, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecini emeğin, işçi hareketlerinin ve sol hareketlerin penceresinden değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Bu hafta sonu gerçekleştireceğimiz ikinci sempozyumda kadınların sol mücadeleye katkıları, İkinci Meşrutiyet Dönemi'nden Cumhuriyet'in ilk yıllarına uzanan süreçte sol hareketlerin evrimi ve düşünsel gelişimi, Cumhuriyet'in kuruluşunda sermaye ve emek süreçleri ile işçi hareketlerine dair değerli tebliğler sunulacak. Sunulan tebliğleri Vakfımızın Sosyal Tarih Yayınları tarafından kitap olarak da yayınlamayı hedefliyoruz.

Sempozyumun Ankara'da olmasının Vakfımız açısından ayrıca önemli bir yanı var; düzenli olarak sempozyum, panel, seminer gibi etkinlikler düzenlediğimiz İzmir ve İstanbul'dan sonra ilk kez Ankara'da böylesi geniş katılımlı ve bilimsel içerikli bir toplantı düzenliyoruz. Önümüzdeki dönemde Vakfımızın üye ve dostları ile Ankara'da daha sık buluşmasını önemsiyoruz. Diliyorum, ilerleyen süreçte Ankara'da, Ankara'daki emek ve sol tarih çalışan akademisyenlerin yanı sıra üye ve dostlarımızın katkılarıyla daha fazla buluşma gerçekleştirebileceğiz.

Değerli Konuklar,

1992 yılında kurulan Vakfımız, işçi hareketleri, barış hareketleri, sol örgütlenmeler ve emek hareketlerine ilişkin bilgi ve belgeleri toparlayan, arşiv düzeninde muhafaza eden ve araştırmacıların kullanımına sunan bir tarih ve arşiv kurumu olarak 31 yıldır hizmet veriyor.

Cumhuriyet'in geride bıraktığımız 100. yılında emek hareketinin sendikal-siyasal örgütlenmesi ve eylemine ilişkin tarihi, en karanlıkta kalmış

ve baskılanmış alanlardan biridir. TÜSTAV 31 yıllık faaliyeti boyunca bu tarihin öznesi olmuş üye ve dostlarının emeği ile bu alana ilişkin bilgi ve belgeleri toplamış ve tasnif etmiştir. Yurt içi ve yurt dışından yüzlerce kişi ve kurumdan sağlanan bağışlar ile oluşturulan arşiv fonlarımız zenginleşmeye devam etmekte, tasnif edilerek fiziksel olarak ve dijital ortamda araştırmacıların kullanımına sunulmaktadır. TÜSTAV Arşivi'nden faydalanılarak kitaplar, tezler, makaleler, anılar ve sözlü tarih çalışmaları başta olmak üzere yüzlerce eser kültür hayatımıza kazandırılmıştır.

Dijital ortamdaki bahsetmişken, TÜSTAV, ülkemizde dijital teknolojileri arşivcilik alanında kullanan öncü kurumlardan biridir. Vakfımız açık veri, açık bilgi prensibine bağlıdır ve bilginin metalaştırılmasına karşıdır. Bu anlayışla dijital ortama aktarılmış arşiv fonlarını, süreli yayınları, kitapları, kimi görsel-işitsel arşiv malzemesini web sayfası üzerinden bedelsiz olarak kullanıma sunmuştur ve yeni kaynakları sunmaya devam etmektedir.

Arşivcilik faaliyetlerinin yanı sıra Vakfımız, sahibi olduğu Sosyal Tarih Yayınları ile yayıncılık faaliyetini yürütmektedir. Yayınladığı kitaplar ile ülkemiz işçi ve sol hareketinin tarihini ilgilendiren belge, anı ve araştırmaları literatüre kazandırarak bu tarihi gelecek nesillere olduğu gibi aktarmayı, toplumsal hafızanın gerçeğe uygun bir biçimde inşa edilmesini amaçlamaktadır.

Yürüttüğü faaliyetler ile Vakfımız, amacına uygun olarak, tarihsel ve güncel boyutlarıyla emek çalışmalarına ve sol hareketlere ilgi duyan akademisyenler için önemli bir mecra haline gelmiştir. Özellikle 2015 yılı başlarından itibaren önemli sayıda akademisyen TÜSTAV üyesi olmuş, Vakıf faaliyetlerine katkıda bulunmuş ve TÜSTAV Mütevelli Heyeti içinde yer almıştır.

TÜSTAV, kendi bünyesi dışında emek tarihi alanında yapılan araştırma ve akademik çalışmalara da değer vermekte, desteklemektedir. Bu kapsamda; daha önce DİSK ve Tarih Vakfı ile birlikte gerçekleştirdiğimiz Emek Tarihi Konferansları, TÜSTAV Akademi Seminerleri, geçtiğimiz bahar ayında İstanbul'da düzenlediğimiz Bahar Seminerleri gibi örneklerin sayısını artırmayı, konuşmamın başında da söylediğim gibi bu pratiği Ankara'da da geliştirmeyi amaçlıyoruz.

Değerli konuklar,

TÜSTAV'ın yukarıda sıraladığım faaliyetlerini hiçbir kamusal ya da özel destek veya fon almaksızın kendi üye ve destekçilerinin bağışı ile gerçekleştirdiğinin bir kez daha altını çizmek isterim. TÜSTAV'ın en önemli vakfiyesi ülkemizin sol ve emek hareketinin öznesi olan bağışçı ve destekçileridir. Vakfımız varlığını bu kolektif emek ve özveri ile sürdürmektedir.

Son olarak Vakıf Başkanımız Erol Ülker tarafından sunulacak açılış tebliğine geçmeden önce;

Bugün düzenlemekte olduğumuz sempozyumun gerçekleşebilmesi için Yılmaz Güney Sahnesi'ni tahsis eden Çankaya Belediyesi'ne ve Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne,

Yılmaz Güney Sahnesi çalışanlarına,

Gönüllü katkılarını sunan Ankara'daki eski İGD ve TKP üyelerinin oluşturduğu 12 Eylül karanlığında oluşmuş Taç Kahvesi Grubu'na ,

Ankara'daki Mütevelli Heyeti üyelerimiz Ali Hikmet Fırat ve Celal Uyar'a

ve son olarak 31 yıllık tarihimiz boyunca yönetici, çalışan, üye, gönüllü, başışçı tüm destekçilerimize ve TÜSTAV gönüllülerine teşekkür etmek istiyorum.

Türkiye Sosyal Tarih Araştırma Vakfı – TÜSTAV adına hepinizi saygıyla selamlıyor, açılış tebliğini sunmak üzere TÜSTAV Başkanı Erol Ülker'i kürsüye davet ediyorum.

Mehmet Başkurt
TÜSTAV Yönetim Kurulu Üyesi